

Patrick De Bruyn

Eeuwig nacht

Horizon

Mijnheer Adam zat op de rand van zijn ziekenhuisbed, zijn benen bungelden boven de vloer en hij bewoog ze ritmisch alsof hij door de lucht liep.

‘Ja hoor’, riep hij toen Elise door de halfopen deur keek en tegelijk aanklopte.

‘Hallo,’ zei ze, ‘ik ben er weer eens.’

‘En,’ zei hij opgewekt, met een vinger hoog in de lucht, ‘ook de laatste keer.’

‘Inderdaad,’ zei Elise, ‘dat heb je goed onthouden. Je kwelling als proefpersoon voor mijn eindwerk zit er hierna op.’

‘Nee nee, dat wilde ik niet zeggen. Dat viel trouwens best wel mee’, antwoordde hij. ‘Nee, ik mag hier morgenmiddag weg. En daar ben ik helemaal niet kwaad om.’

‘Ah ja, dat’, reageerde Elise daarop en pakte haar papieren uit.

Mijnheer Adam keek haar verbaasd aan:

‘Wist jij dat dan al? Hoe dan?’

‘Van papa.’

‘Ah bon.’ Hij keek nog altijd verbaasd: ‘Heeft het ziekenhuis Jean-Pierre en Jean-Paul dan opgebeld?’

‘Ja natuurlijk, hè. Het ziekenhuis gaat ervan uit dat de twee zonen verder zullen instaan voor de goede zorgen.’

‘Ah bon.’ Hij dacht even na: ‘En gaan ze dat doen?’

Elise keek hem vragend aan:

‘Komaan. Asjeblijft zeg. Wat denk je nu zelf?’ Ze zag dat hij lichtjes zijn schouders ophaalde en ze voegde er voor de zekerheid toch ‘natuurlijk!’ aan toe.

‘Ah bon’, zei hij slechts en staarde zwijgend naar de papieren die ze ordende.

‘Er moest een geschikte instelling gevonden worden waar je verder kunt revalideren’, ging Elise verder.

Zoals ze had verwacht reageerde mijnheer Adam daarop:

‘Ja maar, een revalidatiecentrum, dat is toch niets voor mij. Ik ben hier nu zes weken en ik wil naar huis...’

Elise keek op van haar papieren en lachte naar hem:

‘Ja, dat hadden ze ook al verwacht, dat je dat zou zeggen.’

Hij probeerde weer te glimlachen:

‘Zou je denken dat ze mij al een beetje kennen?’ En dan iets levendiger: ‘Het is toch waar: ik ben hier nu zes weken, ze hebben mij hier binnenstebuiten gekeerd. En niets gevonden. En ik voel mij ook gelijk een jong veulen.’

Elise keek hem fronsend aan, maar zei niets.

‘Bij manier van spreken, hè’, zei hij. ‘En op mijn appartement kan ik ook revalideren. Ik kan mijn eten laten brengen...’

‘Ja, het is allemaal al geregeld, ja.’

‘Ah bon?’ zei hij weer hogelijk verbaasd en keek daarop naar buiten. ‘Dat hebben ze al geregeld...’

Elise onderbrak zijn gepeins:

‘Maar je moet heel wat voorzigtiger met je gezondheid omspringen. In een revalidatiecentrum word je goed gecontroleerd en kun je weer wat aansterken. En ze zijn bang dat je dat thuis op je appartement weer niet gaat doen, omdat je alle goede raad in de wind zult slaan en niet naar je lichaam zult luisteren.’

‘Hebben ze dat gezegd?’ vroeg hij zacht. Hij was opgehouden met zijn benen te wiebelen.

‘Wat denk je?’ Ze keek hem vragend aan. ‘Denk je dat het leuk is dat ze iedere keer van de dokters moeten horen dat hun vader uitputtingsverschijnselen vertoont? Ze geven nog wel om jou, hoor.’ Elise had dat laatste misschien iets te boos gezegd.

Mijnheer Adam keek weer naar buiten en het leek of hij een krop in zijn keel wegslikte. Elise wilde het gênante moment niet ontmijnen en hakte verder:

‘Na zes weken hier ben je gelukkig weer wat opgelapt, maar ze vreezen dat je dat weer *full speed* gaat verknoeien.’

Mijnheer Adam schudde zijn hoofd en zei zacht:

‘Nee, dat is niet waar. Dat ga ik niet meer doen. Echt niet.’ En dan, alsof hij ineens over totaal wat anders begon: ‘Is het koud buiten?’

Elise verbaasde zich over zijn vraag, maar zei:

‘Niet echt. Het is december natuurlijk, maar koud, nee.’

Hij knikte, zei een hele tijd niets, dan:

‘Ik ga een taxi nemen om naar huis te gaan. Kun jij mij helpen met een nummer op te zoeken?’

Elise keek weer op van haar papieren:

‘Voor morgen?’

Hij knikte.

‘Dat hoeft niet. Ze komen je morgenmiddag met de auto halen.’

‘Wie? Alletwee? Weet je dat zeker?’ Hij vroeg dat weer hogelijk verbaasd en liet er dan zacht ‘ah bon’ op volgen. En terwijl hij wederom door het raam keek, zei hij haast onhoorbaar: ‘Dat is toch wel vriendelijk van ze.’

Elise zei daar niets op en vroeg:

‘Zullen we eens aan onze tests beginnen?’

‘Ja, dat is goed’, zei hij en keek haar weer aan. ‘Zou je denken dat ze morgen met mij langs de politie kunnen rijden, zodat ik mijn rijbewijs kan gaan ophalen?’

Elise schoot in de lach:

‘Waar jij alweer aan denkt. Dat moet je aan hen vragen. Maar zonder auto kun je daar niet veel mee beginnen, toch?’

Mijnheer Adam was bij Elise aan het tafeltje komen zitten:

‘Ik moet dringend een nieuwe auto hebben. En wel een zonder cruisecontrol, want ik wil het allemaal niet weer meemaken.’

Elise zuchtte en hief een hand op:

‘Momentje daarover. Ik heb iets bij me wat je moet zien. Ik ben na je ongeval in Alseberg ook weer bij de takeldienst geweest.’ Ze dook in haar handtas. ‘Ik heb dit weer in je auto gevonden.’

‘Ah ja zo’n rubberen *silent block*. Is dat die van in de Smart weer?’

‘Nee, dit is een andere.’

‘De garagist zal dat vergeten zijn.’

‘Je Smart en je Peugeot kwamen niet van dezelfde garage. Twee garagisten dan, die een seksspeeltje vergeten in je auto? En je zei eerder al dat de Smart nooit voor onderhoud in de garage geweest was.’

‘Dat is waar, maar hoe is dat dan in de Smart terechtgekomen?’

‘Ik heb geen antwoord.’

Mijnheer Adam nam het voorwerp vast en bestudeerde het aandachtig:

‘Een seksspeeltje, hè? Ah bon. Al weet ik niet wat een man als ik daarmee zou kunnen doen.’

‘Dat ga ik je ook niet uitleggen, hoor. Maar ik wil je iets anders uitleggen. Geef eens terug. Kijk hier, dat “voorwerp”, zal ik het maar noemen, heeft hier de vorm van een dikke druppel. Als je dat tussen je gaspedaal en de middenconsole knelt...’ Ze deed dat tussen het tafeltje en de muur. ‘...en als je dan hier het gaspedaal hard indruwt – om uit je ondergrondse garage te rijden, of om een rotonde op te rijden, of als je bij verkeerslichten vertrekt – dan gaat de pedaal over het buikje van die druppel, maar kan

niet meer terug als je de gaspedaal loslaat. De pedaal blijft steken en blijft plankgas geven.'

Mijnheer Adam staaarde ernaar en vloekte:

'Miljaarde. Godverdemiljaarde godvernonde vlammeende dju.'

'Ik heb je nooit horen vloeken,' lachte Elise fijntjes, 'maar het heeft wel iets indrukwekkends.'

'Miljaarde', herhaalde hij. 'Jij bent slim. Jij bent écht slim. Niks cruisecontrol. Natuurlijk niet. Zo simpel: dát is de reden, zie, waarom ik in die drie ongevallen mijn auto niet afgeremd kreeg.' Hij bleef bewonderend van Elise naar het rubberen voorwerp kijken. En dan: 'Maar... hoe komt zo'n ding in mijn auto's en hoe komt dat dan juist dáár te zitten?'

Elise zweeg en haalde haar schouders op.

Mijnheer Adam bleef een moment in gedachten verzonken:

'Dat rubberen ding komt daar niet vanzelf tussen, hè.'

'Dat denk ik ook niet. Eén keer kan wel, maar twee keer?'

'Twee keer. De twee laatste ongevallen? Lag dat bij mijn eerste accident dan niet in de auto?'

'Dat weet ik niet. Ik ben toen niet bij je verongelukte auto geweest. Het is pas toen ik in je Smart om háár spullen ging...'

Mijnheer Adam luisterde al niet meer:

'Maar dat is ongelofelijk, zeg. En zéér interessant. Eindelijk kan ik bewijzen dat ik geen fout heb gemaakt. Dat ik geen oude vent ben die zich van pedaal heeft vergist. Toch geen drie keer...'

Elise ging daar niet op in. Op dit moment was zijn grote triomf natuurlijk zijn onschuld over de oorzaak van zijn verkeersongevallen.

Het besef dat iemand het voorwerp daar met opzet had achtergelaten, zou pas later doordringen. Samen met het inzicht dat die iemand het duidelijk niet goed met hem voorhad.

Mijnheer Adam verviel in herhaling:

'Dat is goed nieuws, nee maar, dat is écht goed nieuws. Nu

kan niemand mij nog wat doen als ik een nieuwe auto koop.’

Elise lachte om zijn geestdrift als het over auto’s ging.

Hij zag dat en zei:

‘Nee, maar echt, ik moet dringend weer een auto hebben. Zonder voel ik mij echt gehandicapt, thuis opgesloten. Volgende maand is het autosalon. Dan ben ik zeker al goed gerevalideerd en dan zijn er altijd aanbiedingen.’

‘Ga je er weer twee kopen?’ vroeg ze nog altijd lachend om zijn enthousiasme.

‘Oh nee, oh nee, dat zal deze keer niet waar zijn. Die kan ze zelf kopen.’

‘Komen jullie niet meer overeen?’ Elise vroeg daarmee of ze misschien elk een andere mening hadden over merk of kleur.

Mijnheer Adam begreep dat het op zijn relatie sloeg:

‘Ja hoor, jawel’, zei hij, maar dat klonk niet gemeend. En hij ging verder: ‘Ze heeft het natuurlijk geweldig druk. Zoveel patiënten die al haar aandacht opeisen. En ze is een pietje-precies. Ze wil voor iedereen het beste...’ Maar daar klonk minder adoratie in door dan er ooit was geweest.

‘Bedoel je dat ze je niet zo vaak is komen bezoeken?’

En ineens liet hij de idolatrie volledig achterwege en reageerde enigszins geprikkeld:

‘Ja, dat kun je wel zeggen ja. Ik had het nochtans anders verwacht. Dat kan toch zo moeilijk niet zijn om even binnen te springen. Ze werkt hier toch!’

Elise zei niets. Na een tijdje ging hij verder:

‘Na alles wat ik voor haar al heb gedaan, had ik toch iets meer bezoek verwacht.’

‘Ze zal best wel een goede reden gehad hebben’, zei Elise vergoelijkend, maar zo lokte ze juist nog meer tegenreactie uit.

‘Met die goede reden is ze in elk geval nog niet gekomen. Ik weet al bijna een week dat ik morgen weg mag. Ik probeer haar

sindsdien te bellen, omdat ik haar wilde vragen om een taxi te arrangeren. Geen antwoord. Niemand gezien.'

Hij keek voor zich uit, dacht even na en zei dan:

'Ach, natuurlijk weet ik ook dat ze me soms wat wijsmaakt.'

Dat was een insteek die Elise niet eerder had gehoord, mijnheer Adam die zich openlijk distantieerde van zijn vriendin.

'Wat bedoel je?' vroeg ze. 'Zoals van meter Monica in de hemel?'

Mijnheer Adam rolde met zijn ogen en zei zacht:

'Ah bon, jij weet dat nog...'

'Het was zo gestoord dat ik me echt zorgen om je maakte.'

'Ja dus, dat verhaal is er ook ja.' En plots weer ernstig: 'Maar er is zoveel. Ze draait toch niet elke dag dubbele shiften? En ze hoeft toch niet elke dag bij te studeren? En voor haar is het ook soms weekend, hè? En nochtans sta ik altijd voor haar klaar... Altijd.'

Hij grijnsde en knikte:

'Maar ja, ze is ook twintig jaar jonger, natuurlijk, nog niet eens aan haar pensioen toe. Met een oude pee als ik... Ik begrijp dat wel, hoor, maar...'

'Je zei nochtans net dat je niets mankeerde.'

'Ja hoor', zei hij. 'Maar de *force* is er toch een beetje uit. Mijn eigen vader zei dat ook altijd toen hij zo oud was.'

Toen de laatste testsessie was afgelopen en Elise vertrokken was, bleef mijnheer Adam een beetje beduusd achter. Hij zat met zijn gsm in de hand weer op de rand van zijn bed met zijn benen te wiebelen.

Hij voelde vooral de vreugde om zijn onschuld over de oorzaak van zijn ongevallen. Hij had niet gedacht om ooit weerwerk te

kunnen bieden tegen alle aantijgingen die zijn leeftijd en gezondheid als oorzaken aannamen.

Hij keek naar zijn gsm. In normale omstandigheden had hij haar al lang opgebeld om haar dat schitterende nieuws te melden. Nu had hij er geen zin in. Eigenlijk wilde hij de hele uitleg nog het liefst aan Jean-Pierre en Jean-Paul doen. En hen bedanken om alles ongevraagd te organiseren voor hem. Maar het was ook al zo lang geleden. Hij zou ze morgen toch zien. Dan zou hij hen dat zeggen. En misschien moest hij nog een aantal andere zaken in overweging nemen. Morgen, als hij thuis was, zou een goed begin zijn om heel veel opnieuw te overwegen. Het was nooit te laat. Binnenkort was het Kerstmis.

Hij keek een beetje mistroostig naar zijn gsm. Hij hoefde haar nu zelfs niet dringend meer te bellen voor een taxi voor morgen.

Wat wilde hij haar nog zeggen? Hij had er geen zin meer in. Ze had op zijn ziel getrapt.

Mijnheer Adam was ontgoocheld, zoals in alle mensen die hij in zijn leven had ontmoet. Een sms dat hij morgen weg mocht, leek hem ruim voldoende.

Mijnheer Adam zuchtte diep terwijl hij de sms verzond.

De deur van zijn ziekenhuiskamer, die hij altijd op een kier hield, werd met een ruk opengegooid en Michèle Godeau sloot die zorgvuldig achter zich:

‘Wat heeft dat te betekenen?’

Hij keek op zijn gsm, het was precies zes minuten nadat hij de sms had verstuurd. Hij haalde zijn schouders op en zette zijn allercharmantste glimlach op:

‘*Bonjour, poupou*’, zei hij. ‘Ik mag morgen naar huis. En daar ben ik heel erg blij om.’

‘Wie heeft dat gezegd? Sinds wanneer weet je dat? En waarom heb je mij dat niet gezegd?’

‘Zoveel vragen. Ben je niet blij voor mij? Dat is toch goed nieuws?’

Ze reageerde daar niet op en herhaalde:

‘Sinds wanneer weet je dat en waarom mocht ik dat niet weten?’

Mijnheer Adam leek niet uit het veld geslagen:

‘Maar poupou, je had het zo druk. Ik weet het een week en ik heb je elke dag proberen te bellen.’

‘Ik heb je oproepen niet gehoord.’

‘Niet eens vreemd. Dat komt door de drukte, natuurlijk. Maar wat maakt het uit? Je hebt mijn sms gelezen en je bent nog tijdig op de hoogte. Ik vertrek pas morgenmiddag. Je kunt zelfs morgen ook nog eens langskomen, als je wilt. En als je de tijd vindt, natuurlijk.’

‘Maar enfin, zeg. *Quel bordel!*’ brieft Michèle Godeau, ‘Wat gebeurt hier toch allemaal achter mijn rug?’

‘Je lijkt echt niet zo blij voor mij’, zei hij teleurgesteld.

‘Ik vraag mij af waarom ik van niets mocht weten?’

‘Maar ik herhaal het, poupou: ik heb je elke dag proberen te bellen, maar je antwoordde niet.’

‘Er zijn misschien nog andere manieren om mij op de hoogte te brengen.’

‘Oh ja? Maar je herinnert je toch dat je me ten stelligste verbod om naar je afdeling te komen.’

‘*Evidemment!*’

‘Ik dacht ook nog aan een andere manier, maar ik heb de postduif opgegeten.’

Ze was buiten zinnen:

‘En bovendien heb je nog het lef om mij uit te lachen!’

‘Maar nee, poupou, gewoon een grapje. Om je te kalmeren.’

‘Ik hoef door jou helemaal niet gekalmeerd te worden.’

‘Ik moet nog enkele weken revalideren...’

Ze veranderde ineens van toon, onderbrak hem plots kalm:

‘Ah? Waar? In welk centrum?’

‘Dat ga ik thuis in mijn appartement doen. Daar hebben mijn zonen goed voor gezorgd.’

‘Wat? Wie?’ brieste ze weer.

‘Die komen mij morgen ook halen met de auto. Nog altijd dezelfde twee. Ik heb er maar twee’, zei hij kalm.

‘Maar enfin, zeg. *Quel bordel!* viel ze woest in herhaling. ‘Waar bemoeien die twee geldwolven zich mee? Ík occupeer mij met u!’

Daarop draaide ze zich op haar hakken om en verliet driftig zijn ziekenhuiskamer.

Mijnheer Adam bleef emotioneel naar de deur staren.

De zorgkundige die hem een uur later, alweer fluitend, op de gang aansprak, reageerde oprecht boos:

‘Wat was dat zeg met *la psychologue*? We hoorden tot buiten hoe grof ze tegen u was. En hoe ze daarna door de gang is weggestormd, en ook zo onbeschoft deed tegen ons. Ze moet zich niet zo verheven voordoen, hè zeg.

Een kwartier geleden stond ze hier nog altijd in het trapportaal tegen het raam, waar ze verbinding had, nog altijd furieus te roepen in haar gsm. Echt, onbegrijpelijk. Ik ben in elk geval blij voor u dat u naar huis mag.’

‘Ik ook, moet ik toegeven. Maar helaas, wat zal ik uw goede zorgen missen’, antwoordde hij met zijn gebruikelijke charme.

Er verscheen een dankbare glimlach om haar lippen.

Toen floot hij zijn deuntje verder.

Achttien uur later was mijnheer Adam dood.
Al bleef dat feit eerst nog drie uur verzwegen voor de buitenwereld.

Vier jaar later zit Elise met het boek dat haar papa kort na de dood van zijn vader over hem schreef, in de hand.

Elise sloeg de laatste bladzijde om, kwam aan bij de lijst met oudere titels van de auteur, en sloeg demonstratief nog een blad om, alsof ze daar nog verder wilde lezen.

Maar het schutblad was leeg, en ze klapte het boek dicht. Ze bleef naar de cover kijken.

Het bleef volkomen stil in de kamer. Ze lette op om zelf geen geluid te maken. Geen gezucht, geen gesis tussen de tanden, of andere ik-weet-zo-meteen-niets-te-verzinnen-geluidjes die mensen maken om een vervelende stilte op te vullen.

Het ontbreken van elk geluid vond ze nu veeleer iets hebben van een gewijde stilte. De stilte in een verlaten kerk, die aanzette tot reflectie. Dat was goed.

Want ze voelde wel de ogen van haar vader. Ze wist zeker dat hij brandde van nieuwsgierigheid om haar mening te kennen, maar ook dat hij haar dat niet met zoveel woorden zou vragen.

Nochtans was ze er zelf nog niet uit.

Ze had zijn boek nu uit zijn boekenkast gehaald omdat ze er graag zijn uitleg bij wilde hebben.

Elise was na lezing behoorlijk onvoldaan en in de war achtergebleven, met meer vragen en weinig – nee – helemaal géén ant-

woorden. Er waren ook in het echt geen antwoorden gekomen, wist ze. En haar vader noemde zijn boek gewoon een ‘verslag zonder meer’ van de gebeurtenissen. Dat wist ze allemaal al.

‘*That’s it?*’ vroeg ze ten slotte.

Oké, dat was niet de meest fijngevoelige opener die ze had kunnen bedenken.

Ze kreeg een lichtelijk geïrriteerd lachje als antwoord:

‘Mmm, tja, zoals je ziet... Dat zal dan wel, hè.’

‘Het is wel mooi geschreven.’

‘Hè?’ Lange stilte. ‘Mooi geschreven, hè?’ Het duurde weer even lang voor het vervolg van zijn reactie kwam: ‘Mooi geschreven, hè?’ En dan met datzelfde geïrriteerde lachje: ‘Zoals de bakker een mooi brood bakt.’

‘Ik bedoel dat je de peter – of mijnheer Adam in het boek – heel erg – hoe zal ik dát zeggen? – met heel veel mededogen beschrijft. Mooi beschrijft, bedoel ik.’

Ze wachtte.

‘Mededogen?’ zei haar vader zacht. Dan, na een lange stilte: ‘Vreemd. Zo zag ik het niet.’

Elise draaide zich om naar haar vader:

‘Het lijkt of je hem verdedigt. Dat je probeert te bewijzen dat hem geen schuld treft.’

‘Nee, nee. Ik probeer niet zijn schuld of onschuld te bewijzen. Ik probeer alleen te achterhalen hoe het met hem zover is kunnen komen.’

‘En hoe is het dan zover kunnen komen?’

‘Wil je dat in een hapklare versie? Dat al zijn onderdrukte frustraties door de jaren heen, plus zijn zelfgekozen ballingschap tegenover zijn familie de ideale voedingsbodem vormden voor wie op zijn fortuin uit was. Een beetje manipulator strippte hem in geen tijd.’

‘Wat niet meer bewezen hoeft te worden.’

Jean-Pierre knikte, zou voorspelbaar hetzelfde in het Latijn zeggen, maar ze sneed hem de pas af:

‘Maar dat staat hier niet in, hè.’ Ze tokkelde met haar vingers op de cover van het boek.

‘Nee, oké dan, maar als je tussen de regels leest...’

‘Sinds wanneer lezen thrillerlezers tussen de regels?’

‘Je onderschat mijn lezers.’

Ze haalde de schouders op:

‘Oké, dat zul jij wel beter weten. Dit is dus het boek?’

Hij was in de war door de vraag:

‘Euh ja, dit is het boek, ja. Hoe anders?’

‘Een fopboek, zoiets... Een boek waarvan het laatste hoofdstuk niet mee ingebonden is...’

Jean-Pierre keek haar eerst nog bedremmeld aan, waarop hij een vermeend projectiel naar haar hoofd gooide:

‘Wat heb ik een grapjas van een dochter.’

Elise dook weg voor een projectiel dat niet kwam, lachte ermee, en ging door met haar betoog:

‘Als ik je tekst goed heb gelezen dan staat er nergens dat de peter vermoord is.’

‘Ik twijfel daar nog altijd aan, ja.’

‘Dat is je goed recht, maar moord wordt niet eens gesuggered. Dan moet dit de eerste thriller zijn waarin “misschien” sprake is van moord. Misschien! Misschien ook niet. Spannend!’

Jean-Pierre negeerde haar spot:

‘In boeken en films, in fictie is alles altijd eenduidig. Dit is geen fictie, ik heb geprobeerd een verslag van de werkelijkheid te schrijven.’

‘Dát staat niet op de cover.’

‘Weet je, over de verhalen in mijn vorige boeken wordt wel eens beweerd dat ze “ieder van ons zouden kunnen overkomen”.

Dan kun je dat over dit boek eens te meer zeggen.’

Elise knikte:

‘Dat begrijp ik, ja, dat jij dat zo ziet. Maar wat ons allemaal aan narigheid kan overkomen, is niet altijd voer voor boeken. Ik bedoel: zélf kunnen mensen misschien vinden dat ze grote avonturen hebben beleefd, maar die interesseren gewoonlijk geen hond. En als je dan – zoals hier, bijvoorbeeld – ook al niet echt duidelijk maakt dat er sprake is van moord, dan loop je het risico dat je verslag als hopeloos slappe thee wordt afgeserveerd.’

Jean-Pierre haalde diep adem en keek haar fronsend aan:

‘Ook wel straffe kost, deze bespreking van jou.’

‘Ik wil nochtans niet negatief overkomen.’

‘Ik kan ook niet zeggen dat ik iets positiefs heb gehoord.’

‘Ik denk dat elke lezer toch graag leest dat er naar daders gezocht wordt – of het nu al dan niet moord was – dat de politie er ook achteraan gaat. De lezer wil dat de schuldige gepakt wordt, gestraft wordt...’

‘Elise, stop, stop...’ onderbrak hij haar. ‘De politie is hier bij ons nergens achteraan gegaan. Dat boek dat je in handen hebt, is wat hier écht gebeurd is.

In fictie weet je altijd waar je aan toe bent. Het echte leven mag dan wel verzonnen worden door een malloot van een schrijver ergens in die hemel boven ons; de realiteit is geen vertelsel waar op bladzijde driehonderd de boef achter de tralies gaat. Mijn lezers weten dat.’

‘Maar als je ze een misdaadroman verkoopt, willen ze wel graag op de laatste bladzijde de slechterik in de cel hebben.’

Jean-Pierre bleef met kleine hoofdbewegingen nee schudden, bleef lang nadenken en zei dan:

‘Elise, wacht. Probeer mij eens te begrijpen: ik wilde dat mijn lezers op het eind van mijn boek dezelfde emoties zouden voelen als ik toen. Dat wil zeggen: diepe frustratie omdat er

helemaal niets duidelijk was. Dat is wat mijn lezers ook van mij verwachten: dat het hen aanspreekt omdat het ook hen kan overkomen.'

Elise wreef over haar ogen. Ze had de indruk dat hij iets wilde goedpraten. Dat hij voor zichzelf allerlei drogredenen zocht om te geloven dat zijn boek tóch wel oké was. Ze plaatste het boek terug in de boekenkast en zuchtte:

'Oké, oké. Eigenlijk wil ik mij ook helemaal niet bezighouden met hoe jij jouw boeken schrijft.'

'Je inbreng wordt nochtans heel erg op prijs gesteld.'

'Bedankt, maar dit boek is gedrukt en gelezen. Jij noch ik kan er nog iets aan wijzigen.'

'Nee', zei hij zichtbaar ongelukkig. 'Het is jammer genoeg niet mogelijk om telkens een nieuwe versie één punt twee en dan één punt drie enzovoort uit te geven.'

Daar had hij over nagedacht, leek het haar.

'En wat zeggen je lezers? En de recensies?'

'Weet ik niet', antwoordde hij stug.

'Hoe, dat weet je niet? Zijn er dan geen recensies over verschenen?'

'Dat weet ik niet', antwoordde hij nu verveeld.

Elise spreidde haar handen en trok haar wenkbrauwen omhoog om aan te geven dat ze enige uitleg verwachtte.

Jean-Pierre haalde chagrijnig zijn schouders op:

'Ik heb daar niet naar gezocht.'

Elise reageerde ongelovig:

'Komaan pa.'

'Nee, echt niet.'

'En op de sociale media? Wat werd daar verteld?'

‘Ik weet het niet’, zei hij effen.

Ze keek hem wantrouwig aan.

Hij haalde demonstratief zijn schouders op:

‘Meninkjes en nog meer meninkjes, zeker’, zei hij ontwijkend.

En Elise probeerde het weer luchtiger:

‘En meningen zijn zoals navels. Iedereen heeft er wel één.’

‘Honderd lezers, honderd meningen’, zei hij afsluitend.

Het versterkte haar indruk dat ze niet ver van de waarheid zat, dat hij zichzelf wilde wijsmaken dat het einde van het boek toch nog meeviel. Waarschijnlijk – besepte ze nu voor het eerst – had hij ook haar mening niet eens willen horen.

‘In elk geval wordt alles voor je lezers helemaal duidelijk in het vervolgboek dat je nu schrijft.’

Het leek of hij schichtig wegkeek en zuchtte:

‘Ja.’ Jean-Pierre dacht lang na voor hij haar vroeg: ‘Waarom schrijf jij niet eens een verslag als je toch een vervolgboek wilt. Jij hebt je peter in die laatste paar maanden voor zijn dood nog vaak bezocht voor je eindwerk.’

Ze haalde haar schouders op:

‘Voor het vervolgboek, zeg je? Dat heb jij toch al bijna klaarliggen?’

Jean-Pierre leek daar niet op in te willen gaan, keek weer van haar weg en zei zacht, het leek vooral voor zichzelf bedoeld:

‘Dan zou ik tenminste jouw aantekeningen al kunnen copy-pasten.’

Het ontging Elise wat hij daarmee precies bedoelde. Ze deed er daarom wat lacherig over:

‘Hallo? Wie is hier de schrijver?’

Jean-Pierre antwoordde daar niet op en zei:

‘Ik denk dat hij jou heel veel verteld heeft.’

Elise glimlachte:

‘Dat kun je wel zeggen, ja. Het was met hem altijd best lastig

om mijn cognitieve tests erdoor te krijgen en om daarna af te ronden. Hij kon niet zwijgen over zijn belevenissen.’

‘Hij had iemand nodig om tegen te kunnen vertellen hoe goed hij zich wel amuseerde. Zo ijdel was hij wel.’

‘Ja, dat is waar’, zei Elise. ‘Een deel van zijn plezier bestond er zonder enige twijfel in dat hij ze aan mij in geuren en kleuren kon vertellen.’

‘En met de hoop dat jij ze aan ons zou doorvertellen.’

‘Misschien’, zei Elise bedachtzaam.

Jean-Pierre ging iets voorover zitten:

‘Weet je, Elise, ik heb al vaak gedacht, als ik tijdens mijn research direct alle informatie had kunnen gebruiken die hij jou heeft toevertrouwd, dan had ik een veel correctere reconstructie van de feiten kunnen maken.’

‘Helaas besloot ik toen om een heel jaar zes en meer tijdzones ver weg te blijven. Sorry...’

‘Hé, het is geen verwijt, hoor’, zei hij met een zachte glimlach.

Elise keek hem peinzend aan en zei:

‘Ik heb dat zo nooit aan gevoeld van de peter, dat ik dat zou moeten doorbrieven. Of misschien wilde ik dat ook gewoon niet voelen, omdat het in mijn ogen ressorteerde onder de vertrouwelijkheid tussen mij en een proefpersoon. Maar ja, nu je het zo zegt, telkens als ik wegging, drukte hij me goed op het hart dat er niets geheim was aan wat hij had verteld en om bovendien zeker aan iedereen te vertellen hoe gelukkig “de peter” wel was.’

Jean-Pierre snoof:

‘Ja, zo ken ik hem wel. Maar waarom noem jij hem eigenlijk altijd de peter?’

Elise keek haar vader verbaasd aan, kwam eerst niet verder dan:

‘Euh...’ En dan met één opgetrokken wenkbrauw: ‘Omdat

hij mijn dooppeter is, misschien? Mijn *godfather*, mijn peetoom, mijn *parrain*...'

'Ja, hallo zeg', onderbrak Jean-Pierre haar. 'Nee maar, dát wist ik nog niet.' En hij rolde met zijn ogen. 'Ik bedoel, je zegt "dé" peter, nooit gewoon peter of mijn peter.'

'Ah dát! Oh, maar dat heb ik je al eens gezegd hoor, dat komt omdat hij zichzelf ook altijd zo noemde. Al sinds ik kleuter was, zo van "krijgt de peter een handje" of later "hallo, 't is hier dé peter"...'

'Ah zo. Ja ja, dat zei hij tegen mij ook zo: "Hallo, dé paps hier"...'

'Neemt niet weg, wat betreft mijn sessies met dé peter dus,' ging Elise glimlachend verder, 'als jij nu nog vragen hebt, dan probeer ik die nu nog te beantwoorden met wat ik er van hem over hoorde.'

Hij keek weg en haalde zijn schouders op.

'Of anders,' ging ze verder, 'mag je me ook je vervolgmanscript geven. Ik geef dan mijn opmerkingen met wat hij mij er tijdens onze testsessies over vertelde.'

Naar dat laatste had hij ongetwijfeld niet meer geluisterd, want na haar eerste zin had hij opnieuw zijn schouders opgehaald, was overeind gekomen en naar zijn bureau gewandeld.

Vreemd, die reactie, kon ze slechts denken. Al liet hij ook nóóit een manuscript lezen dat volgens hem nog niet helemaal af was.

'Hoe zit het trouwens met het vervolg?' vroeg ze. 'Heb je eigenlijk de hele reconstructie kunnen maken? Of zit er hier en daar nog een gaatje in en is alles nog niet even duidelijk?'

Jean-Pierre treuzelde aan zijn bureau.

‘Misschien kan ik toch nog helpen’, voegde ze er weer aan toe. Het leek of hij haar niet had gehoord. Of niet wilde horen? Ten slotte nam hij een vel papier van een keurig stapeltje op zijn bureau:

‘Ik heb hier de synopsis voor de achterflap. De tekst moet wel nog ingekort worden.’

Elise las:

Dinsdag 2 september. De auteur leest in de ochtendupdate van zijn krant een bericht over een spectaculair verkeersongeval:

‘Een bejaarde chauffeur verloor de controle over het stuur en knalde met zijn auto tegen de bomen van een stadsparkje. Daarbij scheurde hij over een voetpad waar nu elke schooldag weer honderden kinderen passeren. “We zijn aan een catastrofe ontsnapt”, bevestigen de opgeroepen hulpdiensten opgelucht.’

De auteur ziet er een fascinerend uitgangspunt in voor een spannende roman.

Dan verneemt hij dat de brokkenchauffeur niemand minder is dan zijn vader: de excentrieke mijnheer Adam. En die zet de volgende twee maanden nog eens twee even spectaculaire verkeersongevallen op zijn naam.

Stof genoeg voor een onwaarschijnlijk maar waargebeurd verhaal, met de auteur als bevoorrechte verslaggever.

Maar als mijnheer Adam plotseling en totaal onverwacht overlijdt, komt een onvermoede realiteit aan het licht.

Zo blijkt dat hij het laatste jaar een uitbundig leven heeft geleid waar zijn kinderen nauwelijks iets van wisten. Zijn testament opent een doos van Pandora, met oplichting, fraude en een femme fatale die mijnheer Adam vakkundig heeft gepluimd.

In *Eeuwig nacht* reconstrueert de auteur het web van intriges dat de geslepen fortuinjaagster opzette om haar doel te bereiken.

Elise legde het vel papier op de salontafel.

‘Ja maar,’ zei ze, ‘dat is eigenlijk wat er al gebeurd is in het vorige boek. Er staat niets in over wat in het vervolgboek – in *Eeuwig nacht*, dus – gaat gebeuren.’

‘Dat wéét ik toch nog niet’, antwoordde hij geërgerd.

Zijn korzeligheid intrigeerde Elise, maar ze vroeg rustig:

‘Ik bedoel, hoe zit het dan nu met dat web van intriges?’

‘Intriges genoeg’, zei hij kortaf. En dan heftig fulminerend: ‘Achter elke afzetterij van haar schuilde wel een stommiteit van hem en volgde er weer een nieuwe list van haar, waarop de geschiedenis zich herhaalde en onze *onnozelen teppen* zich weer grandioos liet bedotten.’

‘Ah zo’, zei Elise slechts. Het was de eerste keer dat ze die karakterschets hoorde, maar ze begreep direct dat het niet veel fraais betekende.

Jean-Pierre duidde dat met:

‘Ik word voortdurend heen en weer geslingerd tussen “wat een stommeling” en “wat een bitch”. Ik weet amper bij wie de schuld te leggen. Het is ook zo dubbel. Ik zeg “stommeling”, maar ook “wat heeft hem in hemelsnaam bezielde?” Ik zou dat willen begrijpen. Maar ik wil niet begrijpen, want hem begrijpen is hem al vergeven. En dat wil ik nooit.’

‘Pa, ik vind dat je de schuld te veel bij hem legt.’

Jean-Pierre reageerde gepikeerd:

‘Oh, is dat zo? En waarom zou ik dat niet doen? We hebben hier te maken met een volwassen man, volledig toerekeningsvatbaar die...’

Elise onderbrak hem:

‘Die jou blijkbaar met een traumatische erfenis heeft opgezaald: de eeuwige vraag waarom?’

‘Traumatisch. Ja, zeg. Je hebt zo van die woordkeuzes. Een volmaakt voorbeeld van je schrijvende gebrek aan nuancering.’

‘En toch moet je me gelijk geven. Je kunt daar je hele leven over nadenken om te trachten dat te begrijpen...’

‘Dat ga ik zeker niet doen. Ik wil hem niet begrijpen. Ik wil geen aanzet maken om hem te vergeven.’

‘Oké, dat zei je. Laat ik het dan anders formuleren: je bent op zoek naar de oorzaken van zijn gedrag.’

‘Mja, misschien.’

‘En het laat je niet los.’

Jean-Pierre haalde zijn schouders op, dacht lang na en zei:

‘Ik heb nooit veel affectie gevoeld voor hem. En dat was wederzijds. En dat was dan maar zo. Je ouders kies je niet zelf. En hij mij evenmin.

Maar ik ben ongelofelijk ontgoocheld in hem omdat hij – ja, hoe moet ik dat uitleggen – niet alleen met mij alle contact verbrak, maar met zijn héle familie, tot drie generaties ver, en tot zelfs zijn broer, nonkel Aimé toe; omdat hij bovendien een laatste wilsbeschikking van onze moeder koudweg naast zich heeft neergelegd. En dat allemaal ten voordele van een wildvreemde, gehaaide fortuinjaagster! Dan moet hij iedereen – iederéén van ons! – toch wel onvoorstelbaar, hartgrondig gehaat hebben?’ Hij pauzeerde een ogenblik: ‘En ja, zoals je zelf al aangaf: waarom toch?’

Elise dacht goed na voor ze daarop reageerde:

‘Ik heb ook niet het verlossende antwoord natuurlijk. Maar ik weet zeker dat hij in de ban was van Michèle Godeau, die hem inpalmde, isoleerde en uitbuitte. Typisch voor loverboys en bij uitbreiding dus ook voor lovergirln.

En dat hij daarnaast ook systematisch foute adviezen kreeg van haar, moet de verwerking voor jou toch iets gemakkelijker maken. Jij stelt alleen de verbittering van je vader aan de orde.

Concentreer je op wie hem zo ver heeft gebracht: op Michèle Godeau. Zij is de schuldige. Haar ondergang moet trouwens het doel van je vervolgbok worden.’

Hij leek iets milder na haar tussenkomst:

‘Ik begrijp dat allemaal wel, hoor.’

‘Ik hoor zoveel bitterheid. Je zit met zoveel wrangheid over hem dat je je niet meer kunt toelagen op wie en wat echt belangrijk is.’

‘Oh? En wat is dat dan?’

‘Je bok. Brouw van die verbittering een bestseller.’

Daar kon hij voor het eerst zuinigjes om glimlachen:

‘Smeed uw wapenen om tot ploegscharen, kameraden! Zoiets?’

En dan: ‘Dat ik daar zelf niet opgekomen ben.’

Elise trok zich van zijn spot niets aan:

‘Ik had het gevoel dat hij op het eind voor haar nog zelden goed kon doen.’

Jean-Pierre gniffelde:

‘Was dat ooit het geval? Je herinnert je nog hun telefoongesprek lang geleden.’

‘Ja. Wij dachten toen nog dat ze Françoise heette.’

‘Zijn kerstmaatje.’

Elise maakte duidelijk wat ze bedoelde:

‘Toen hakte ze nog vooral in op zijn geldwolven van zonen. Om hem te isoleren! Om hem uit zijn sociaal netwerk te halen.’

‘Daar deed hij vast niet moeilijk over’, gaf Jean-Pierre zijn commentaar.

Elise ging verder:

‘Ik heb het een paar keer meegemaakt dat hij haar opbelde en dat hij niet verder kwam dan wat gestamel.

Onder andere die keer dat hij mij had gevraagd om enkele van haar spullen uit de verongelukte Smart te halen.’

Elise was op verzoek van mijnheer Adam naar het wrak van zijn Smart geweest. Ze had er alle persoonlijke spullen uit gehaald en die meegenomen naar het ziekenhuis.

Mijnheer Adam keek in de draagtas:

‘Haar paardenspullen en haar cd’s...’ En hij was bijzonder opgetogen dat hij de gps van zijn vriendin zag liggen: ‘Oh maar dát is een geluk dat je die hebt gevonden. Oef, een pak van mijn hart. Ik herinnerde me absoluut niet meer dat ik die bij me had.’

‘Die lag onder de passagiersstoel’, zei Elise. ‘Is dit alles?’

Daarbij dacht ze vooral aan het rubberen voorwerp dat ze bij het gaspedaal had gevonden, maar mijnheer Adam schonk amper aandacht aan haar vraag:

‘Ja hoor.’

‘Zeker, peter? Als er misschien nog iets van jou...’

‘Nee, daar ben ik heel zeker van. Er lag niets in van mij. Nooit trouwens.’

Elise had besloten om de peter er toch op aan te spreken. Ze haalde het voorwerp uit de draagtas.

Mijnheer Adam keek oprecht verbaasd:

‘Wat is dat?’ Hij nam het voorwerp aan: ‘Lag dat in de auto?’

‘Ja, bij de pedalen. En volgens mij is dat een seksspeeltje.’

Mijnheer Adam keek van het ding in zijn handen naar Elise en terug:

‘Een seksspeeltje, hè?’ Hij bestudeerde het voorwerp nog eens, keek haar fronsend aan en zei dan lachend: ‘Als jij het zegt... maar ik kan mij niet direct inbeelden wat ik daarmee kan doen... Mij lijkt het eerder een soort *silent block*, die ze in de garage gebruiken om trillingen van de motor mee op te vangen.’

Hij klonk perfect geloofwaardig moest Elise toegeven en nam het voorwerp weer van hem aan. Achtergelaten door de garagist, vroeg ze zich af.

‘Maar dat je de gps hebt gevonden’, ging hij met hetzelfde elan verder ‘dat zal haar zeker plezier doen. Weet je wat? Ik bel haar direct op en zeg haar dat het dankzij jou is dat ze haar gps terugheeft.’

‘Is het lang geleden dat de Smart in de garage was?’ vroeg Elise.

Mijnheer Adam peuterde na heel wat prutswerk eindelijk zijn gsm uit het hoesje en toetste haar nummer aan.

‘Toen ik hem gekocht heb’, zei hij vluchtig.

Pas na een hele tijd werd zijn oproep beantwoord.

‘*Bonjour, bonjour*’, zei mijnheer Adam met zijn gebruikelijke zwierige charme.

Elise hoorde hoe aan de andere kant nogal kortaf werd gereageerd. Maar dat belette mijnheer Adam niet om haar met *élégance* van antwoord te dienen:

‘Dat begrijp ik. Maar raad eens wie hier bij me zit...’ Er werd nu uitgebreider gereageerd. ‘Nee... Je hebt gelijk, dat is onmogelijk. Het is Elise! Mijn lieve kleindochter. En weet je wat? Ze is naar de Smart geweest. Dat doet ze allemaal voor haar grootvader, en... ja ja, inderdaad, je gps lag erin...’

Aan de andere kant werd mogelijk gereserveerder gereageerd dan hij verwacht had:

‘Nee, nog even, nee, ik begrijp dat ik je telefoneer à l’impro-
viste, mais juste une petite minute, want ik heb nog meer goed
nieuws. Je raadt het ook nooit: ik heb mijn portefeuille terug.
Met alle kaarten. In mijn regenjas...’

Toen werd hij onderbroken. Hij luisterde.

Elise hoorde dat aan de andere kant van de lijn het volume was
verhoogd tot geschreeuw.

Haar peter luisterde fideel, zei tussendoor iets als:

‘*Mais non, mais non...*’

Daarop probeerde hij te lachen, maar die lach klonk absoluut
ongeloofwaardig.

‘*Mais non, poupou, mais bien sûr que non*, maar nee, echt,
natuurlijk heb ik dat zo niet bedoeld.’

Toen begreep Elise dat de peter ook aan Godeau naar zijn
verloren portefeuille had gevraagd – zoals ze die waarschijnlijk
wel vaker bij zich hield. Maar wellicht had hij haar het gevoel
gegeven dat hij haar niet helemaal vertrouwde.

‘Maar nee, poupou, ik wilde gewoon weten waar ik die bank-
kaarten had gelaten. Maar nee, ik verzeker je dat ik je vertrouw.
Komaan.’

Toen werd het gênant voor Elise.

Op dat moment wist ze ook heel zeker dat de vriendin van de
peter het helemaal niet goed met hem voorhad.

Jean-Pierre:

‘Ik nam aan dat je er hem niets over zou zeggen.’

‘Ja, dat las ik in je vorige boek. Maar ik wilde zekerheid.’

‘Ik vraag mij natuurlijk ook af’, zei Jean-Pierre verder: ‘ging
het uiteindelijk alleen om Michèle Godeau? Want we weten wel
wie hij tot zijn erfgenaam heeft gemaakt, maar aan hoeveel an-

deren heeft hij nog geld gegeven? Of geleend? Of vooruitbetaald? Of weet-ik-veel. Heb jij andere namen opgevangen?’

Elise dacht even na:

‘Nee, eigenlijk niet. Ik zei het al: ik had het gevoel dat hij, op het eind bij die Godeau echt onder de knoet zat. En dat ook maar al te goed besepte. Hij was almaar minder lyrisch over haar, maar hij had het wel erg vaak over die brave Françoise.’

Jean-Pierre:

‘Het had gekund dat hij jou andere namen had genoemd. Er is die Françoise uit Grenoble die zo diepgelovig was dat ze aan retraites een volledige dagtaak had en vrolijk haar vakanties doorbracht in gerenommeerde bedevaartsoorden. Althans, dat was de manier waarop hij haar aan ons heeft beschreven toen hij haar mee op het kerstfeest wilde hebben.’

‘Dat herinner ik me nog. Hij zou nochtans de eerste weduwnaar niet zijn die een smak van zijn erfenis aan het vrouwenleger van Opus Dei schenkt om zich een plaatsje in de hemel te kopen.’

‘Toen wij hem met die naam van Opus Dei confronteerden was het kot te klein natuurlijk. En toen verbrandde hij per direct ook alle bruggen achter zich.’

‘Ja, op die Françoise is hij altijd goed smoor gebleven’, bevestigde Elise. ‘Over haar heeft hij het met mij uitgebreid gehad.’

‘Weet jij of hij met haar op het laatst nog contact had?’

Elise knikte:

‘Ja ja. Zeker. Ik denk trouwens dat hij voor haar ook echt een boontje had.’

Jean-Pierre ging gewoon verder:

‘Of heeft hij het toch allemáál aan Godeau gegeven?’

Elise vroeg:

‘Volgens zijn laatste wilsbeschikking heeft hij toch álles aan haar overgemaakt.’

‘Ja, dat staat officieel in zijn testament. Maar hij had ook nog

spaargeld, een levensverzekering, effecten, maandelijks zijn pensioen... en daar was geen spoor meer van. Driekwart van zijn fortuin is tijdens zijn leven compleet spoorloos verdwenen.'

'Niets meer?' vroeg Elise verbluft.

'Nope. Niets, nada, noppes. Zelfs zijn lopende rekening stond na de Visa-afrekening op negatief.'

'Dat is wel heel erg vreemd. Ik zie de peter echt niet als iemand die zichzelf ooit in zo'n verarmde positie zou brengen.'

'Helemaal met je eens. Natuurlijk niet. Hij wilde volgens mij alleen niet dat iemand ooit zicht kreeg op wat hij met zijn geld had gedaan.'

'Hoe zijn jullie erachter gekomen dat hij een lopende rekening in Frankrijk had?'

'Omdat er enkele weken na zijn overlijden een brief van die bank bij hem in de bus lag met een overzicht van de diensten die hem in de loop van het vorige jaar gefactureerd waren.'

'De bank was niet op de hoogte van zijn overlijden?'

'Helemaal niet.'

Elise mompelde voor zich uit:

'Een jaaroverzicht? Stom toeval dus. Voor hetzelfde geld waren jullie nooit iets te weten gekomen van een rekening in Frankrijk?'

'Inderdaad.'

'Te gek. Dit gelooft toch niemand?'

Elise:

'De peter praatte tijdens onze sessies graag over zijn verblijf in Zuid-Frankrijk en hoe hij ernaar uitkeek om er zo gauw mogelijk terug te keren. En ook over haar vriendinnen kon hij uitgebreid vertellen, hoor.'